

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba...

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

НАРИКАННЯ НА "ПЕТЛЮРІВСЬКОГО КОНСУЛЯ".

Пише нам чоловік доведеної домі, переповнений наріканнями і лайкою на бывшего "петлюрівського консуля" Кемпбелла, що в Монреалі продав "паспорти Української Народньої Республіки", фабрикаючи петлюрівським агентом у Вашингтоні.

Прочитавши такий допис, кишем до коша, бо не хочеться поганити часопис дописами про таку гідоту, як якесь там самозвали "консулі" неіснуючої "Української Народньої Республіки", що займаються нитманюванням грошей у темних, несвідомих людей, а проти те шпонажю, а навіть катівським ділом, віданням людей.

6 бідні, темні люди, так упереджені всіма темними силами до правди, що найбільш очевидними фактами, примірами з їхнього власного життя досвіді їх не переконаєш, а неправді, обману сто разів повірять, поки в печинки їм не в'ється. Наслідок проклятого виховання під впливом брехні і застрашування перед всім, що містить в собі правду.

Нарікати нема що. Був-же власний розум, треба було його вживати собі на користь, а не послугуватися розумом обманця. Були й люди, що виявляли обман, перестерігали перед обманцями, показували світло правди. Треба було тільки при цілій пам'яті піддати власний розум, виробити собі власну думку, то й яний шлях правди відкрився б впереді.

Був "петлюрівський консуль" в Монреалі. Не Українець навіть, а лихо його знає хто. Проте були такі бідні люди, жертви контрреволюційної "патріотичної" дуринки, що врили йому, бо це був обман. Цей обман підтримували свої рідні обманці, теж нічим не кращі від "консуля". Але спам'яталися деякі жертви цього обману, завдали "консуля" до суду, а там йому сказали, що ніякої петлюрівської "Української Народньої Республіки" нема і він мусить свою консульську "лапочку" закрити і білий паспортати не торгувати.

Нарікати на цього "консуля" нема вже що. Подякувати йому повинні його жертви за те, що навчив їх дечого. Ці, що пізнали обман, нехай тепер вчать і перестерігають других. Ті-ж, котрих і цей "петлюрівський консуль" не навчив, що треба вістерігати обманця, які ловлять свої жертви на патріотизм, нехай пишуть до Назарука за робочою молитвою до гетьмана Скоропадського. Він, власне, на таких ще полює і гуртує їх для нового обману.

Всі-ж, що пізнали правду, нехай не нарікають на своє минуле, а хутчий нехай стають в риди тих, що ведуть бій в світом неправди, брехні і крияди.

НЕПРИСМНА ПРАВДА.

Неприсмну декому правду розказує в Великій Британії Джесей Стівен про умовини в Канаді, головно-ж ті, що відносяться до іміграції. Джесей Стівен була послом від Парті Праці в останньому парламенті і за влади так званого "робітничого правительства", пару місяців тому, їздила по Канаді, як півофіційна дослідувачка, щоб розглянути тутешні умовини, в яких опинюються британські імігранти.

Треба признати, що вона не закриває того, що на ділі тут бачила і говорить правду, хоч як вона немала і шкідлива головно корабельним і залізничним компаніям. Ось що пише Джесей Стівен в "Дейлі Гералд":

"Великі залізничні і корабельні компанії робили все, що могли, щоб заманити мушці і жінок з старого краю до Канади — не для того, щоб їм там знайти працю, бо її там не можна дістати, але тому, щоб збільшити свої банківські вклади на рахунок цих нещасних обманених людей. Під час мого перебування в Канаді я студіювала всякого рода рапорти і дописувала вських людей, щоб дізнатися про загальну опінію, що до порадництва вислання тисяч безробітних мушці та жінок до Канади. В великій більшості ця опінія така, що це не тільки несправедливо у відношенню до імігрантів, але й несправедливо у відношенню до Канади, яка сама має досить трудну проблему безробіття до розв'язання."

Провінціоальні парламенти протестували, але доміняльний парламент, який в меншій чи більшій мірі стоїть на услугах великих капіталістичних спілок і трестів, не хоче допомогти їм, але наоборот допомагає спрваджуванню ще більшого числа імігрантів. Обраховують, що в самім Торонто є около 20,000 безробітних. Нема майже одного міста в Канаді, яке не мало-б той-ж самої проблеми до розв'язання, домимо того є ще настільки скандальні люди, що забирають останні центи у безробітних за те, щоб їх скидати на купу в чужій країні, для більшої нужди, чим вони коли небуць завняли."

Подання рідкі статистичні дані і заяви, вона закінчує: "Кожний погоджується з тим, що ця айма буде найгіршою з усіх, які Канада пережила. Робітника, що вихали з Канади до Злуч. Держав, коли там ще був торговельний

підйом, вертають тепер назад цілим громадами. В одному граничному місці вони переходять границю до Канади по 20,000 осіб на місяць, а це число адож цілої границі поміножиться усього разів. В самому Дітройт 30,000 робітників відкладено від праці в автомобільних фабриках. Будови теж зовсім припинилися і для цих людей остався тільки один вибір, а це — вертати до Канади, де й так вже є тисячі-такіх, що шукать за роботою. Найвищий час розкрити цю погану тру, хоч-би тільки задля невинних діточок, які також мусять терпіть."

До повного зовсім вірного опису умовин в Канаді, опертого на статистичних даних і спостережень дійсного положення в рідких частях доміні нема що додавати. Розуміється доміняльне правительство, яке служить великим інтересам, зацікавленим в грабуванні нещасних імігрантів і збільшуванню числа безробітних в Канаді, своєї іміграційної політики не припинить до той пори, поки робітництво, так Канади як і Великої Британії, енергійною акцією не примусить його до цього. Буржуазія від цього не терить. Терять робітники і їм треба за себе боротись.

"РОДИНА ШІТКАРІВ".

(Розмова з т. М. Ірчаном.)

Я один з численних пристрасних читачів творів пролетарського письменника М. Ірчана і може один з тих шашливіць, що перший перечитав найновішу його драму "Родина шіткарів". Драма ще не вийшла в світ, а тільки перша-неоправлена відбитка знаходиться в руках вінніпегських театрустудійців, які в суботу 29. листопада ставлять її на сцені У.Р.Д. Випадково вдалося перечитати мені-ж драму і хочу поділитися своїми вражіннями про неї.

Річ діється в Європі на передодні світової війни 1914 року і тягнеться аж до покинення П. Герої драми — бідні-сніпні шіткарі-музиканти і їх одиникий видючий син Івась. Психологію спілких людей автор підхопив дуже майстерно, але що майстерність мусьть доповнити актори на сцені своєю видержаною-строгово грою. Нуджу, страшний біль, поневірку і страждання успвіджених природою і сучасним суспільним устромом людей, автор представив над-то яскраво. Дійсно, так міг писати тільки вірний син працюючій класи. Картини в драмі просто жалючі, особливо процяання сімейної родини шіткарів з сином-одинаком, якого забірають на війну і в останній дії, поворотот того сина кадікою з війни. Треба каміною людини, яку не зворушить-б ці сцени.

Провідною думкою в драмі, нестрашні наслідки трійливого газів, які примінявалися в недавній війні. Після прочитання цієї драми я був, як пняий. Зробила вона на мене потрясаче вражіння. І ось випадково пощастило мені тогож дня побачити перший раз в життю самого тов. Ірчана та перебалкати з ним дещо.

Куди привітався я з ним, то слова постоя автора "Родина шіткарів" довго не могла прийти до слова, бо захождался сухим кашлем. Потім з усмішкою коротке слово:

— Прочайте, але прокляту-ций кашель... Така тепер погода, всі кашляють...

Розбалакались. Я почав розказувати про недавно прочитаний найновіший твір його, а він, видавався, уважно слухав, не випускаючи з уст папіроски та любуючись сивими клубками диму.

— Скажіть товаришу — спитав я пізніше — чи найновішу вашу драму ви писали ще в Європі?

Відповідь була: — Ні, вже тут, в Канаді. В Європі, в час війни, я не мав змоги багато писати. Тямте латинську поговірку: "Де брязчить зброя, там мовчать музи". Впрочім, я ще тоді був надто молодий, щоб братися до поважних творів...

— Я уважно перечитав вашу драму і чи не повинна вона зватися трагедією? — завважив я. — Може й ваша правда, але по мой думці діло не в назві. Кажете, що ця драма, чи по вашому трагедія, зробила на вас величезне вражіння, а що ви, о скільки відомо мені, цікавиться літературою й театром, то я готовий коротко переказати вам історію моєї "Родина шіткарів".

Я дуже радо згодився, бо це дійсно рідкість почути від письменника історію його творчости. Звичайно письменники дуже нерано говорять про такі справи, та ще й нам, смертним людям.

3 міжнародного робітничого руху

6 КОМ. ПОСЛВ В НІМЕЧЧИНІ АРЕШТОВАНО.

В Берліні арештовано 6-ох комуністичних послв до райхстагу, який робітники звать тепер "Моргановім райхстагом". Останні 56 комуністичних послв є переслідувані ала дою і мусьть схриватися. Так говориться в звіті конференції Червоної Допомоги Німеччині.

АПЕЛЬ ГІНДУСЬКИХ КОМУНІСТІВ ВІДКИНЕНО.

Найвищий суд відкинув апель чотирьох гіндуських комуністів (Данге, Усмані, Дас Гупта і Музафаро Агмед), засуджених в маю в Калліпур на чотири роки взиңції за "змову". Суд оперся на "докази" тайної поліції. Гіндуські товариші засуджені за ширення комунізму. Не зважаючи на те, що комуністичні організації існують легально у всіх домінях Великої Британії, для Індії цього не дозволяється. Навіть проти націоналістичного руху протестувальство вживає терору.

З'їзд БОЛГАРСЬКОЇ РЕФОРМІСЬКОЇ СОЦ.ДЕМ. ПАРТІІ.

В Софії відбувся з'їзд болгарської соціал-демократичної партії. Відкриваючи з'їзд, Сазказов заявив, що завдання болгарських соціал-демократів полягає в тому, щоб примусити уряд орієнтуватись вліво, а в разі опоры — повалити його.

Згідно з відчитом Виконавчого Комітету болгарська соціал-демократична партія нараховує 28,700 чоловік, з яких тільки 1,327 є робітники від станка. В минулому році партія нараховувала 25,000 членів.

РОСТРАТА РОБІТНИЧИХ ГРОШЕЙ.

У шведських реформістських профспілках виявлено третю вже за останній рік велику рострату. Цього разу рострачено 140,000 корон. Скарбник спілки "деревообробників" ростратив ці гроші, застрілився. Всі рострати зроблено видатними соціал-демократами. Поручено справу про загальну ревізію профспілки.

ЧЕРГОВІ ЗАВДАННЯ ПРАЦЮЮЧИХ РАДЯНСЬКИХ РЕСПУБЛІК.

(Від нашого кореспондента з Рад. України.)

На восьмий рік революції працюючі Радянських Республік ставлять перед собою два основні завдання: Перше, зміцнити спілку робітників і селян, або як завжди говорив тов. Ленін "змічку", і друге, піднести степен культурности широких мас населення.

Для зміцнення "змічки" в першу чергу треба дати селянство дешеві товари, а для цього необхідно підняти продукцію праці радянських фабрик і заводів.

Справа в тім, що фабрики і заводи Радянських Республік випускають на ринок позицію мало фабрикатів. Ці фабрикації не дуже високого сорту і при тім всім дорогі. Причини такою становища радянської промисловости ясні. Іх дуже й дуже багато. Описувати тут ці причини не місце, але коротко тільки перерахую головні з них, вже стає ясно, що досі інакше й бути не могло.

Всім вісно, що техніка фабрик і заводів бувшої царської Росії була далеко нища чим в других державах. До того ще ці фабрики і заводи в часи громадянської війни страшенно зміщені. Тепер працюють на фабриках машини старі, розбиті, поржавілі, дуже златані-мацельно не побачите. Це можливе тільки тут в Вініпегу.

Ми замовкли. Тов. Ірчан дивився клудив перед себе, в густий клуб диму з папіроски, а я мріяв про виставу Театрустудій в найбільшу суботу. Хоч як спішно мені в дальшу дорогу, але до суботи 29. листопада обов'язково залишаюсь. Пропустити нагороду побачити "Родина шіткарів" в постановці Театрустудій булоб непростимим.

ПЕРЕМОГА ПРОЛЕТАРІЯТУ.

Секретар Унітарної Конфедерації Праці Монмусу присвячує в газеті "Ві Уерієр" велику статтю справі визнання С.Р. С.Р. Францією. Монмусу оцінює визнання, як нову перемогу російського пролетаріату і серйозну поразку французького імперіалізму.

ПРОТИ БІЛОГО ТЕРОРУ.

За останній час у капіталістичних країнах широка робітничі маси розпочали боротьбу за звільнення політичних в'язнів. Навіть у таких країнах, де білий терор лютує вже довгі роки, де найменший рух пролетаріату жорстко придушують, кампанія за амністією проходить успішно.

У Югославії — класичний країні нислєвства.

У Франції робітники на сотках зібрав ухвалили резолюцію протесту проти буржуазно-юстицій. У багатьох місцевостях відбулися величезні демонстрації.

В Австрії відбулися велелюдні демонстрації.

У Польщі вже протягом двох тижнів точиться боротьба за звільнення комуністів, що мучяться в в'язницях.

В Німеччині найенергійніше проводиться кампанія за амністією. На численних відкритих народних зібраннях робітничі маси протестують проти білого терору та вимагають звільнення ув'язнених пролетарських борців.

У зв'язку з кельнською конференцією в усіх містах Рейнського краю та Руру відбулися численні зібрання, на яких робітники давали присягу рішуче стати на захист пролетарських борців.

стояли на перешкоді й дорого коштували, ведеться точний рахунок матеріалу й поступено поліпшується техніка.

Другим боєм завданням є піднесення культурного рівня працюючих мас С.Р.С.Р. Щоби виконати перше завдання, себто, щоб підняти техніку країни, збільшити продукцію промисловости, електрифікувати країну, удосконалити математичний підрахунок всього руху промисловости й сільського господарства, щоби вичитися торгувати, як казав тов. Ленін — перш всього треба бути грамотним, культурним. А звісно, що царський уряд оставив нам в спадку міліони зовім темних неписьменних людей. З ціми людьми приходиться будувати нове життя. І радянська влада мусить з цим справитися.

До 10-тих роківини жовтневої революції в радянській країні не повинно бути ані одного неписьменного громадянина. Такий заповіт оставив тов. Ленін і цього від працюючих С.Р.С.Р. дуже шперто й само життя домагаться.

Майбутній 1925-ий рік буде рішачим роком на фронті бо ротьби з неписьменністю в С.Р. С.Р. До цієї боротьби вже приступлено. На Україні дуже живав почалась ця робота спеціальним "тижневим боротьби з неписьменністю".

Ось такі основні завдання стоять перед працюючими Радянських Республік. І ці завдання будуть виконані власними силами працюючих мас під проводом своєї радянської влади і комуністичній партії таке само успішно, як і досі виконувались всієї неймовірно тяжкі завдання.

Радянська країна мусить бути першою країною в світі де й під виглядом культури й техніки. І вона стане безумовно такою, бо цього бажає могутній багатовіковий колектив працюючих мас радянського міста й села.

Іван Ткачук. Катеринослав, 17. — X. — 1924.